

ICP_{A/S}

ICP A/S
Rødovre Centrum 2
DK-2610 Rødovre
Tel.: +45 39 62 04 33
Fax: +45 39 62 01 52
www.icp.dk

Louise Tarp

Odense – 12. juni 2015

ICP_{A/S}
Institut for Center-Planlægning

Eksempler kommuner og ministerier

Københavns Kommune
Frederiksberg Kommune
Lyngby-Taarbæk Kommune
Rødovre Kommune
Brøndby Kommune
Aalborg Kommune
Aarhus Kommune
Odense Kommune
Silkeborg Kommune
Næstved Kommune
Vejle Kommune
Furesø Kommune
Helsingør Kommune
Vejen Kommune

Esbjerg Kommune
Slagelse Kommune
Ballerup Kommune
Frederikssund Kommune
Hillerød Kommune
Viborg Kommune
Tønder Kommune
Haderslev Kommune
Billund Kommune
Rudersdal Kommune
Allerød Kommune
Kolding Kommune
Socialministeriet
Miljøministeriet

Eksempler på investorer og entreprenører

TK-development

CERACO

STEEN & STRØM DANMARK A/S

Aareal Bank
Alm. Brand
A/S Rødovre Centrum
By og Havn A/S
Cargill
Carlsberg
Ceraco
DADES/DATEA
DEAS
DSB Ejendomme A/S
Enggaard
Foras Holding
FrederiksborgGruppen
ECE

Grontmij
KPC Byg
Kristensen Ejendomme
Magasin Ejendomme
M. Goldschmidt Holding A/S
MT Højgaard
Nordea
NCC Danmark
Realkredit Danmark
Rosengårdcentret
Skanska
Steen & Strøm Danmark
TK Development
Finansiell Stabilitet

Cargill

Magasin

SKANSKA

Nordea

Carlsberg

NCC

Aareal Bank

MTHøjgaard

Eksempler på klienter inden for detailhandel

Bestseller
CinemaxX Gmbh
Coop
Dagrofa
Dansk Supermarked

Elgiganten
Fona
H&M

Ikea A/S
Illum
Intersport

LIDL
Magasin Du Nord
Rema 1000

Silvan
Stadium
Thiele

Nye indkøbsvaner – hvad betyder det for bymidterne?

Forbrugerne har forskellige behov

.. Og forskellige indkøbssituationer

Kunder er ikke altid forudsigelige

“
all you
need
to carry
!
”

WBJ's unique
Handsfree Shopping™
service. Book now
at Concierge.

W Handsfree
Shopping

Stiller øgede krav

Kræver mange valgmuligheder

BAKERS
KITCHEN

At Superquinn, we
employ more Bakers than
anyone else...
Now you know why!
This year we will bake 1.27 million loaves of bread.

...keep you!

- All Superquinn bakeries are owned and operated by Superquinn.
- All Superquinn bakeries are open 24 hours a day.
- All Superquinn bakeries are open 7 days a week.
- All Superquinn bakeries are open 365 days a year.

TRADITIONAL BRICK OVEN

Kræver kvalitet

Og mere service

SERVICE

Er prisbedste

A wide-angle photograph of a large indoor ice skating rink. The rink is filled with many people of various ages, some skating and some sitting on the ice. The lighting is vibrant, with blue, green, and yellow lights illuminating the ice surface. The rink is surrounded by a dark, multi-tiered seating area, and the ceiling is high with visible structural beams and lights.

Vil have oplevelser

A public playground scene. In the foreground, a woman in a white tank top and a young boy are sitting on wooden deck chairs in a sandpit. The woman's chair has a red and white striped backrest, and the boy's has a dark blue backrest. They are both looking towards a circular water feature in the middle ground. The water feature has a wooden rim and contains several colorful buckets (blue, yellow, red) and toys. Other children and adults are visible in the background, some near the water feature and others further away. The ground is paved around the water feature and sandy in the foreground.

Også i bybilledet

Ikke enten/eller men både/og

Forbrugerne er fortsat villige til at køre langt for at opnå det rigtige udbud af udvalgte varer

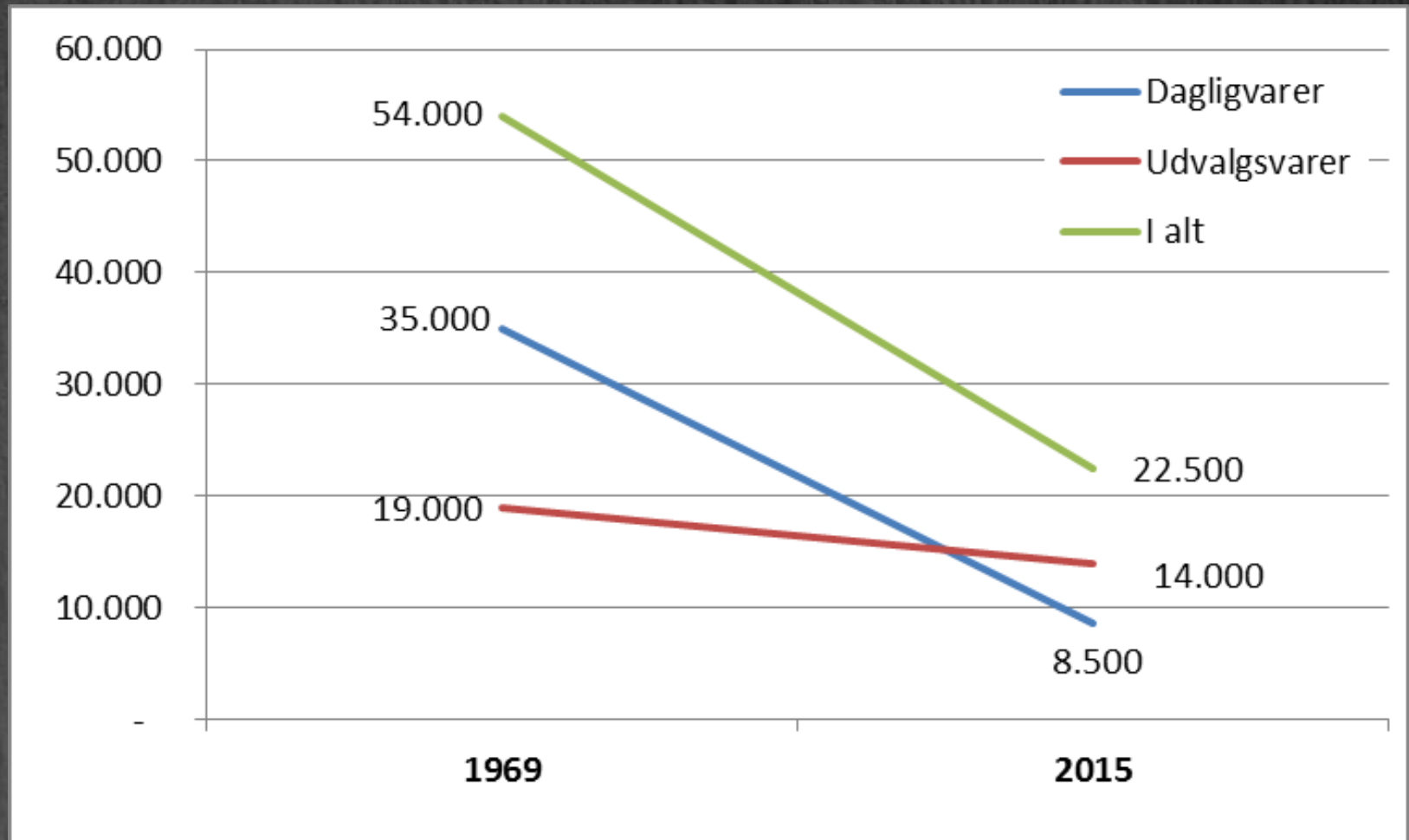

Tiltagende konkurrence mellem de større udbudspunkter

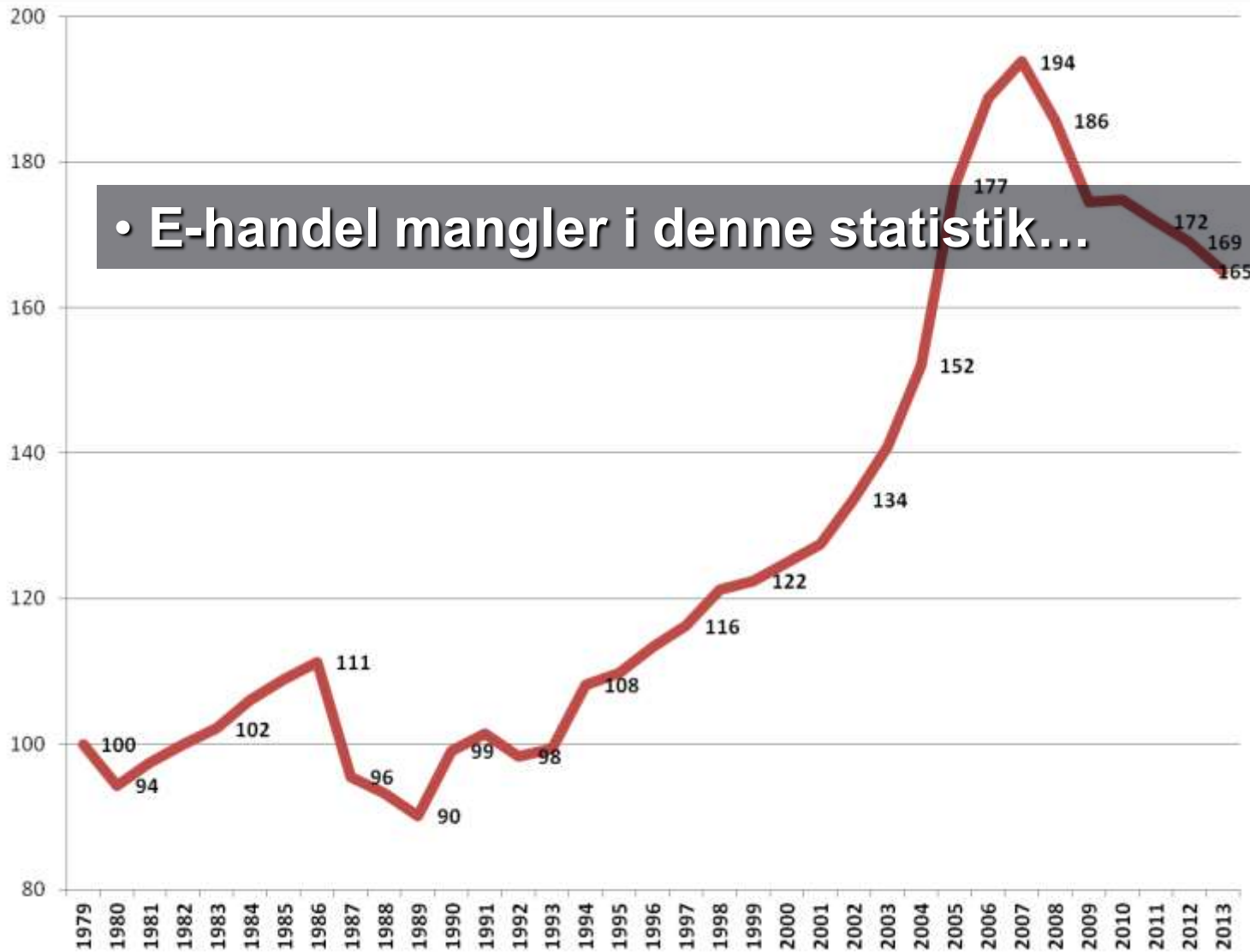
Udviklingen i dansk detailhandel

Udviklingen i antal butikker i DK 1969 til 2015

Mængdemæssig udvikling i udvalgsvareomsætningen i DK

- E-handel mangler i denne statistik...

Analyse af detailhandelsudviklingen på Fyn

Detailhandelsanalyse - metode

Rekognoscering af samtlige butikker på Fyn ultimo 2014 og 1999

- Branche
- Kæde
- Attraktion
- Bruttoareal
- Omsætning

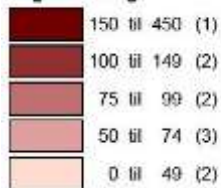
Antal butikker

Dagligvarer

1999

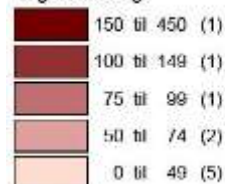
- Antal dagligvarebutikker faldet 27 %
- Færre kommuner med over 75 dagligvarebutikker

Tegnforklaring

2014

Tegnforklaring

Antal butikker Udvalgsvarer

1999

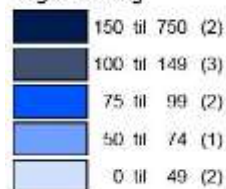
- Antal udvalgsvarebutikker faldet 21 %
- Færre kommuner med over 100 butikker

Tegnforklaring

2014

Tegnforklaring

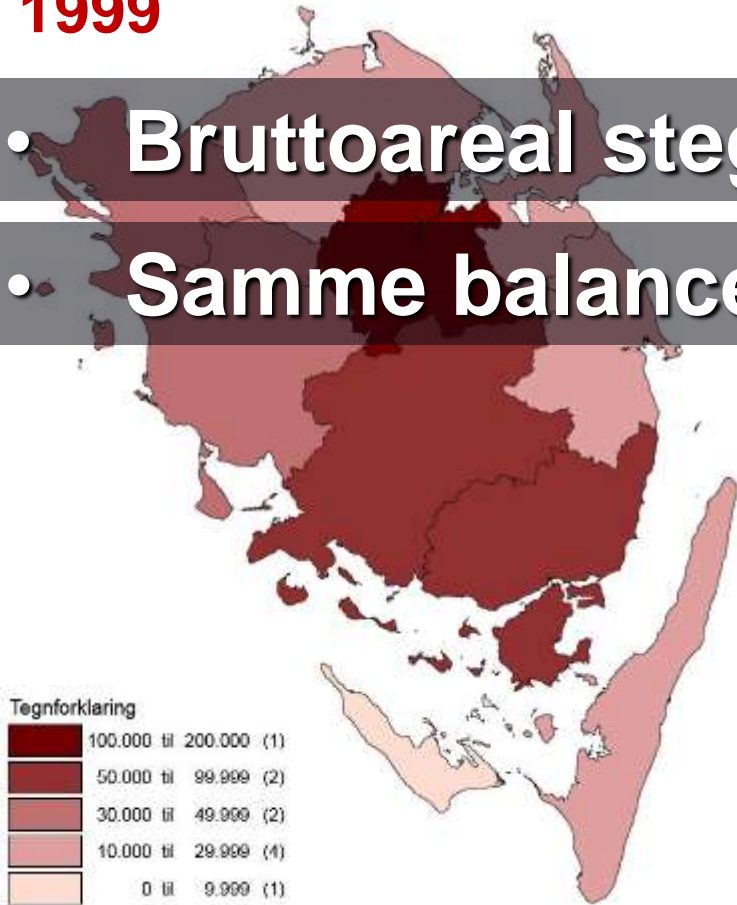
Bruttoareal

Dagligvarer

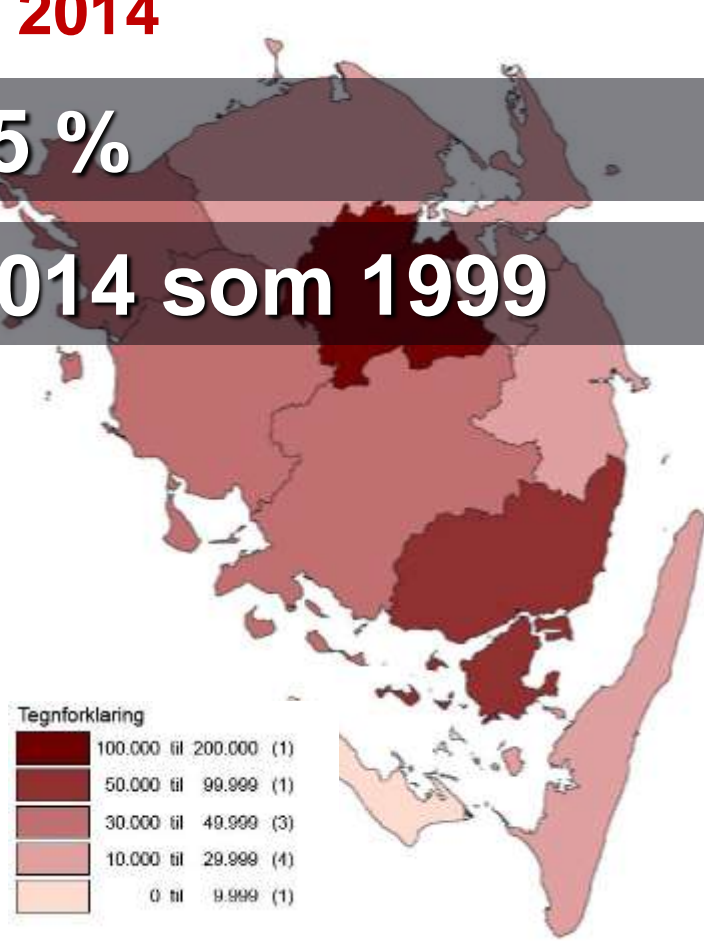
1999

- Bruttoareal steget 5 %

- Samme balance i 2014 som 1999

2014

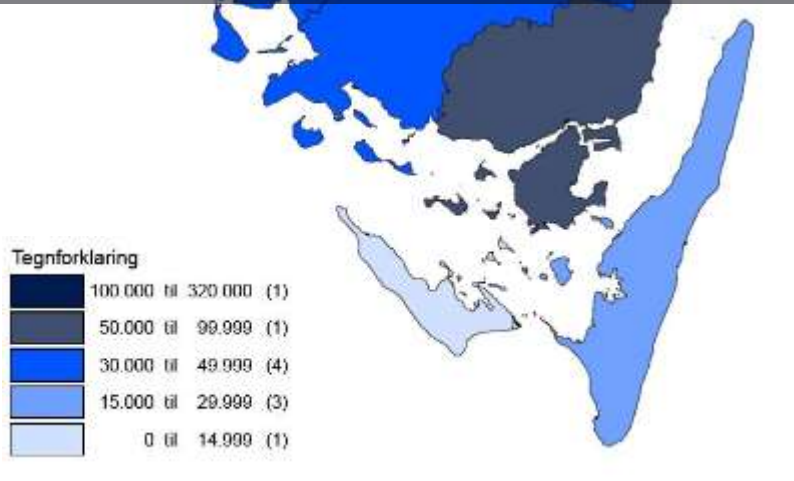
Bruttoareal

Udvalgsvarer

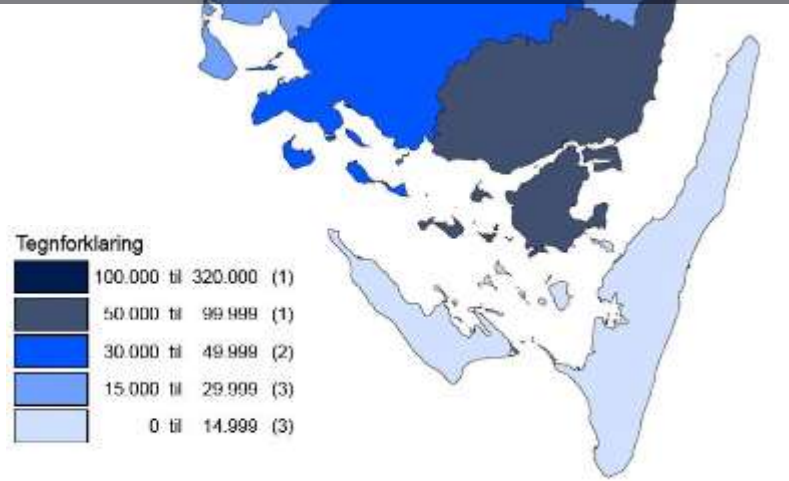
1999

- Bruttoareal faldet 10 %

- Flere kommuner under 30.000 m² bruttoareal

2014

Omsætning

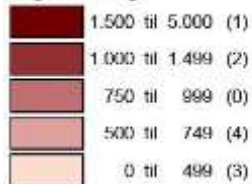
Dagligvarer

1998

- Omsætning steget 25 %

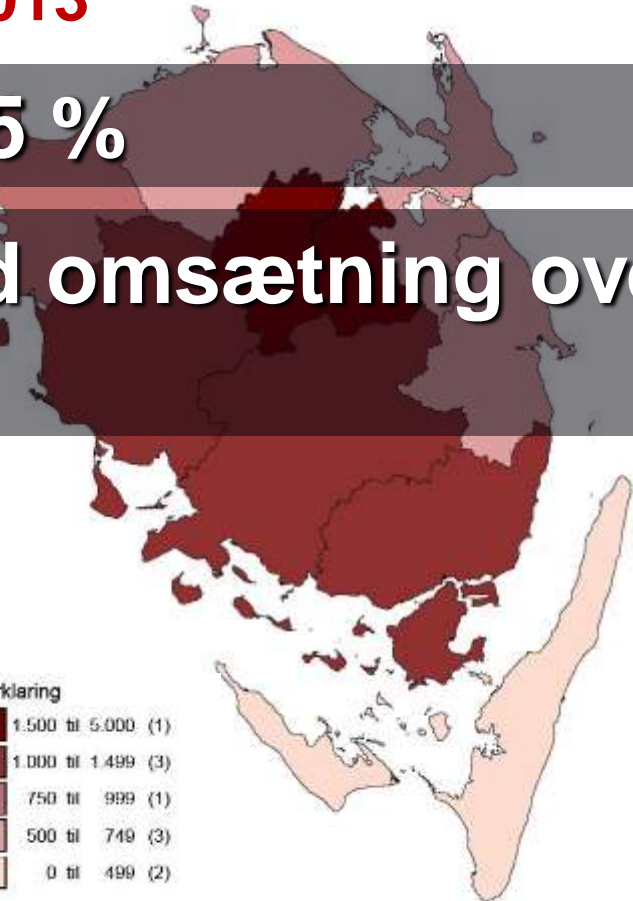
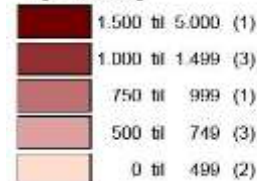
- Flere kommuner med omsætning over 750 mio. kr.

Tegnforklaring

2013

Tegnforklaring

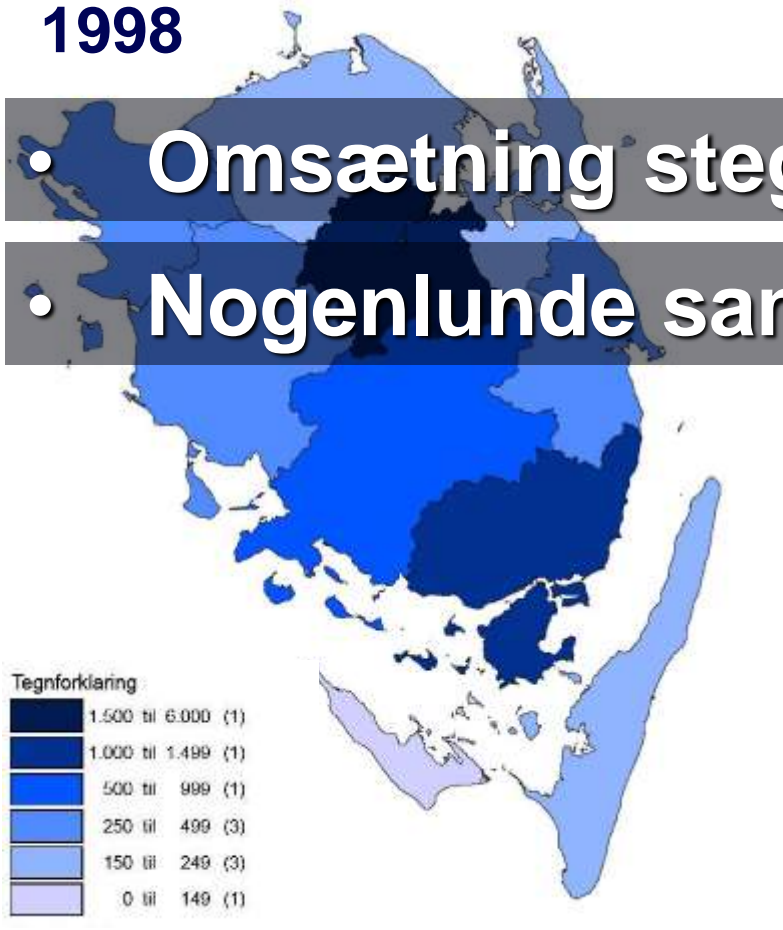
Omsætning

Udvalgsvarer

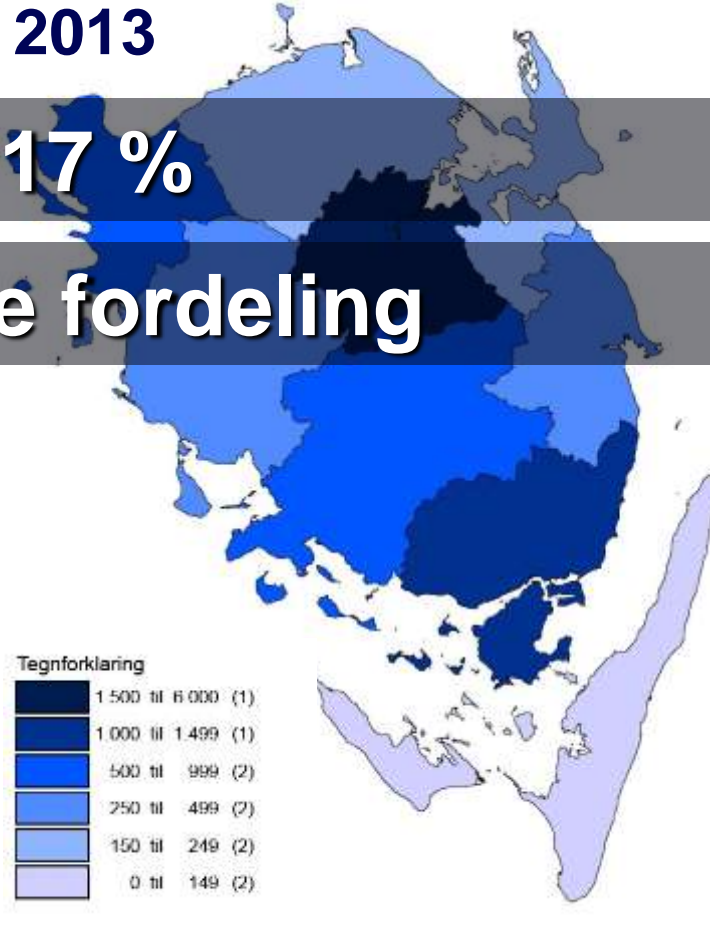
1998

- Omsætning steget 17 %

- Nogenlunde samme fordeling

2013

Handelsbalance

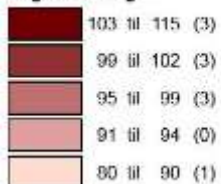
Dagligvarer

1998

- 99 % i 2014 (102 % i 1998)

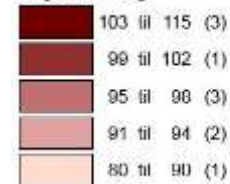
- Færre kommuner over 99%

Tegnforklaring

2013

Tegnforklaring

Handelsbalance

Udvalgsvarer

1998

- 97 % i 2014 (103 % i 1998)

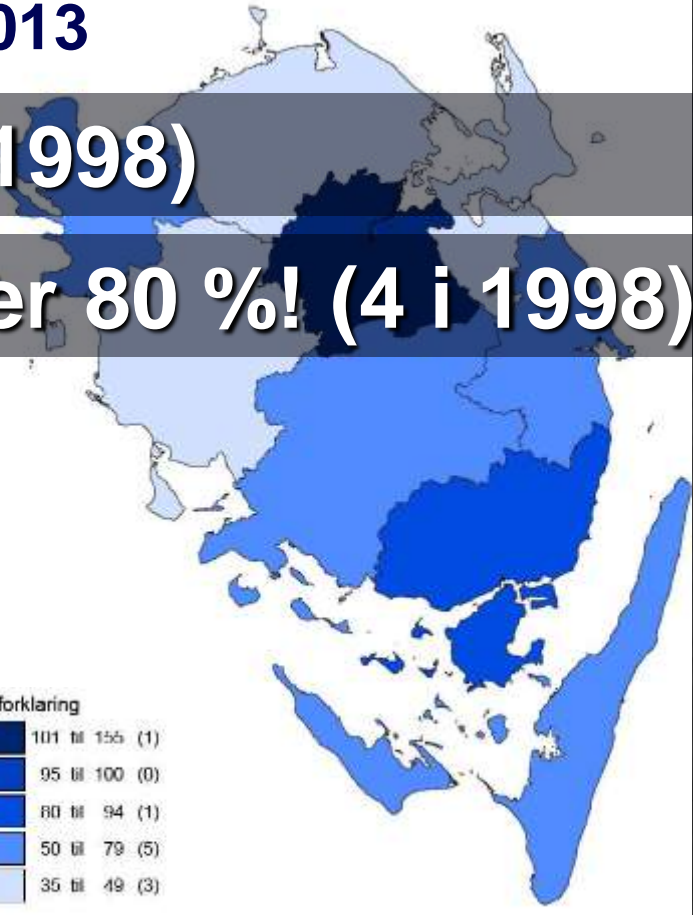
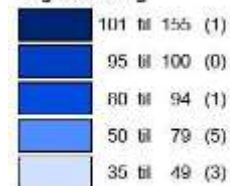
- Kun 2 kommuner over 80 %! (4 i 1998)

Tegnforklaring

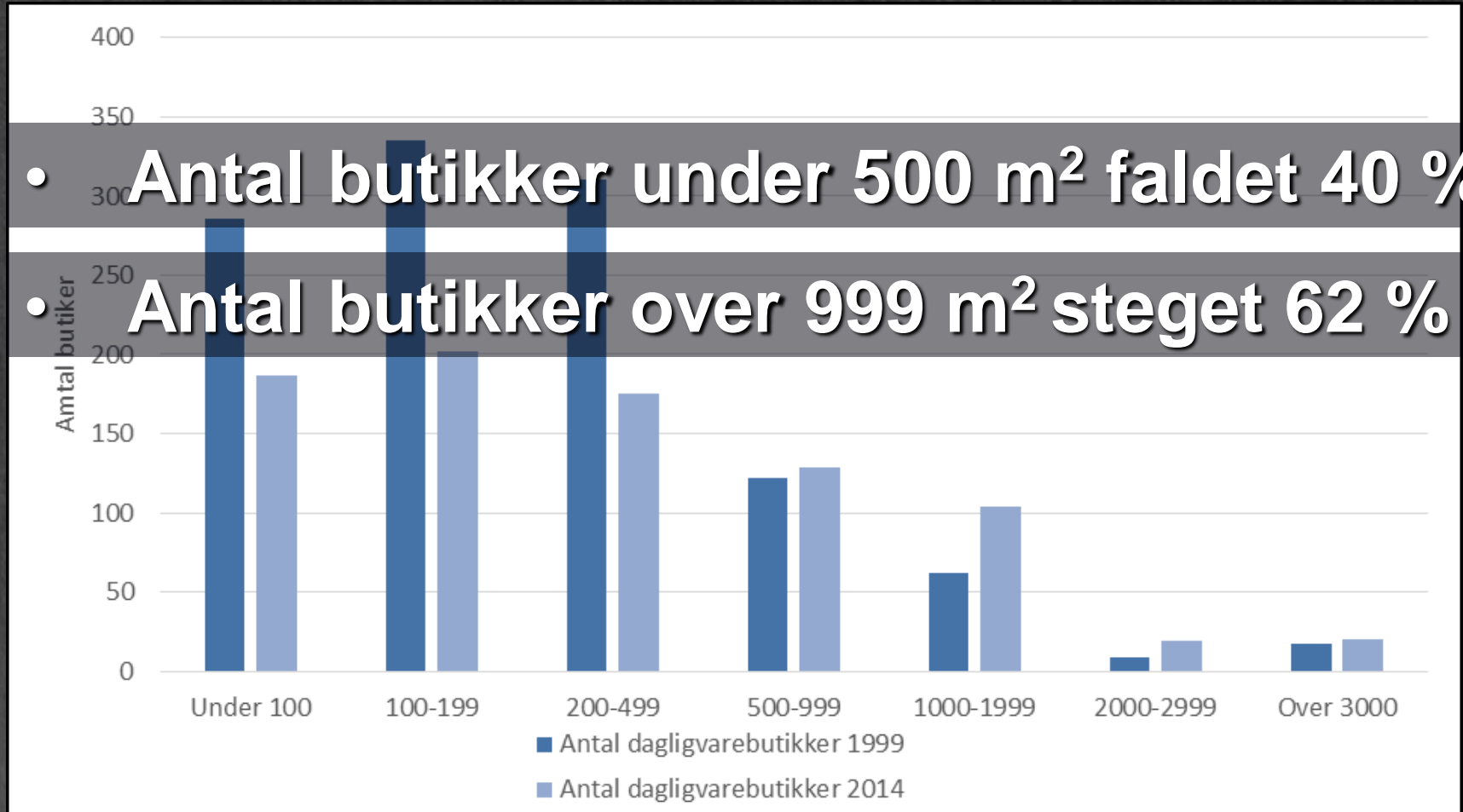
2013

Tegnforklaring

Butikkernes størrelse

Dagligvarer

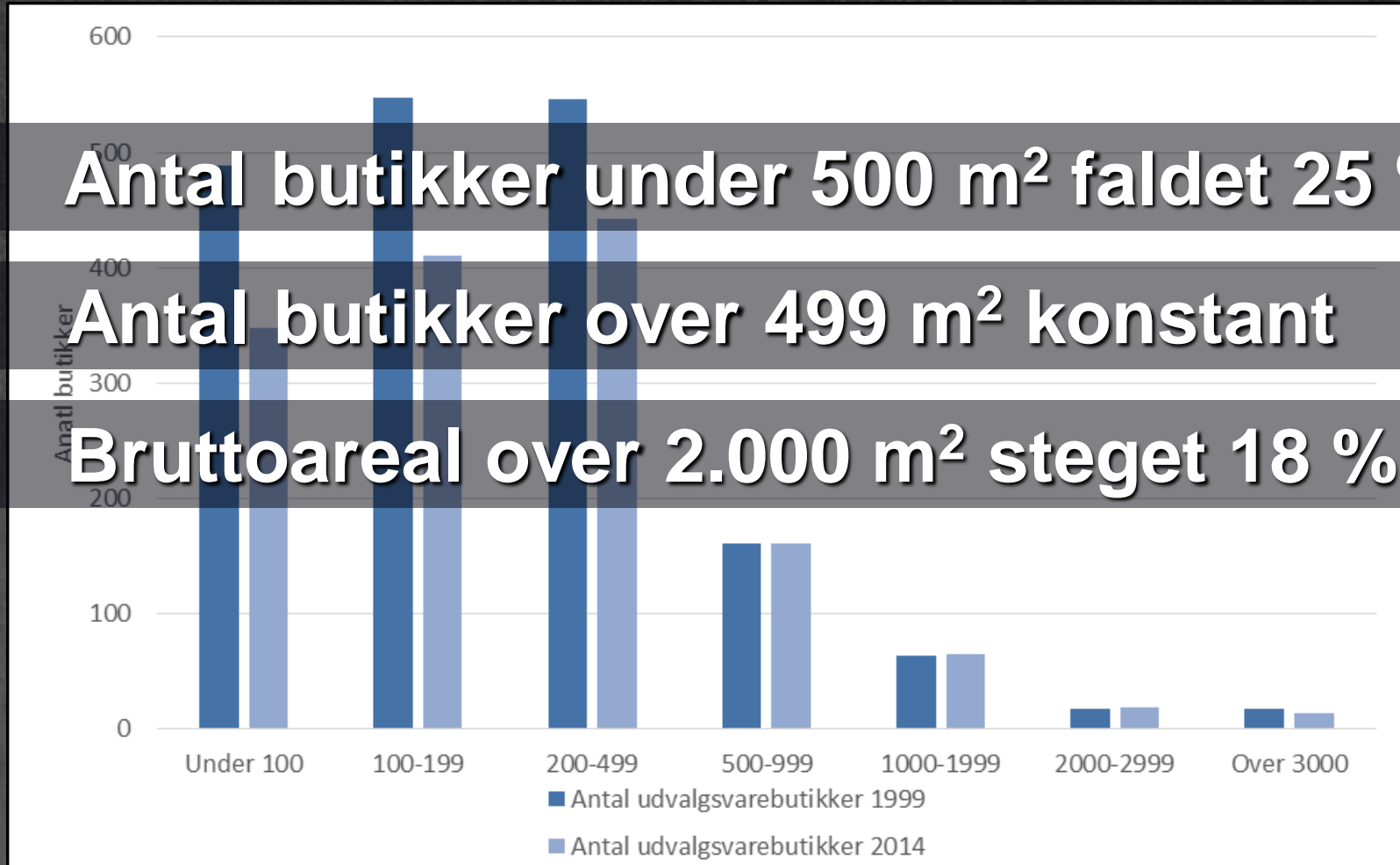

Butikkernes størrelse

Udvalgsvarer

- Antal butikker under 500 m² faldet 25 %
- Antal butikker over 499 m² konstant
- Bruttoareal over 2.000 m² steget 18 %

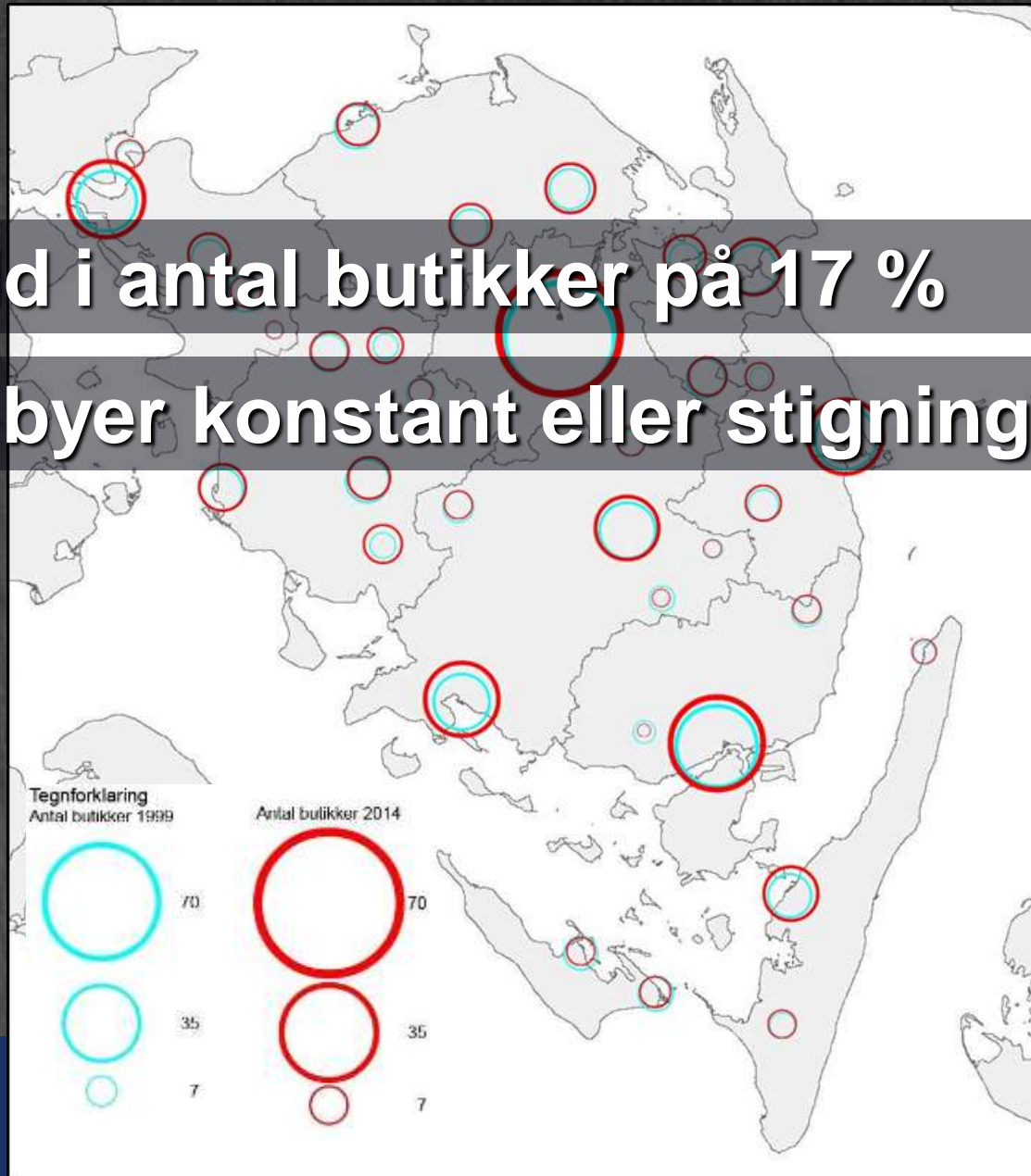

Udviklingen i de 35 byer

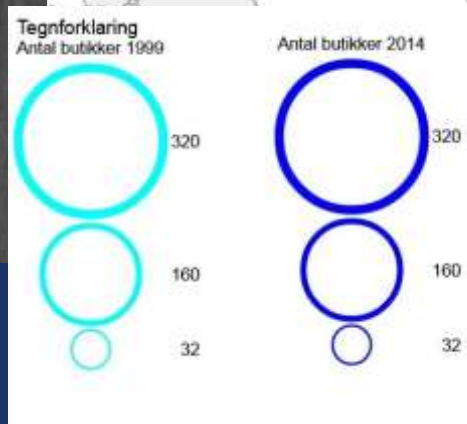
Antal dagligvarebutikker i de 35 byer

- Fald i antal butikker på 17 %
- 10 byer konstant eller stigning

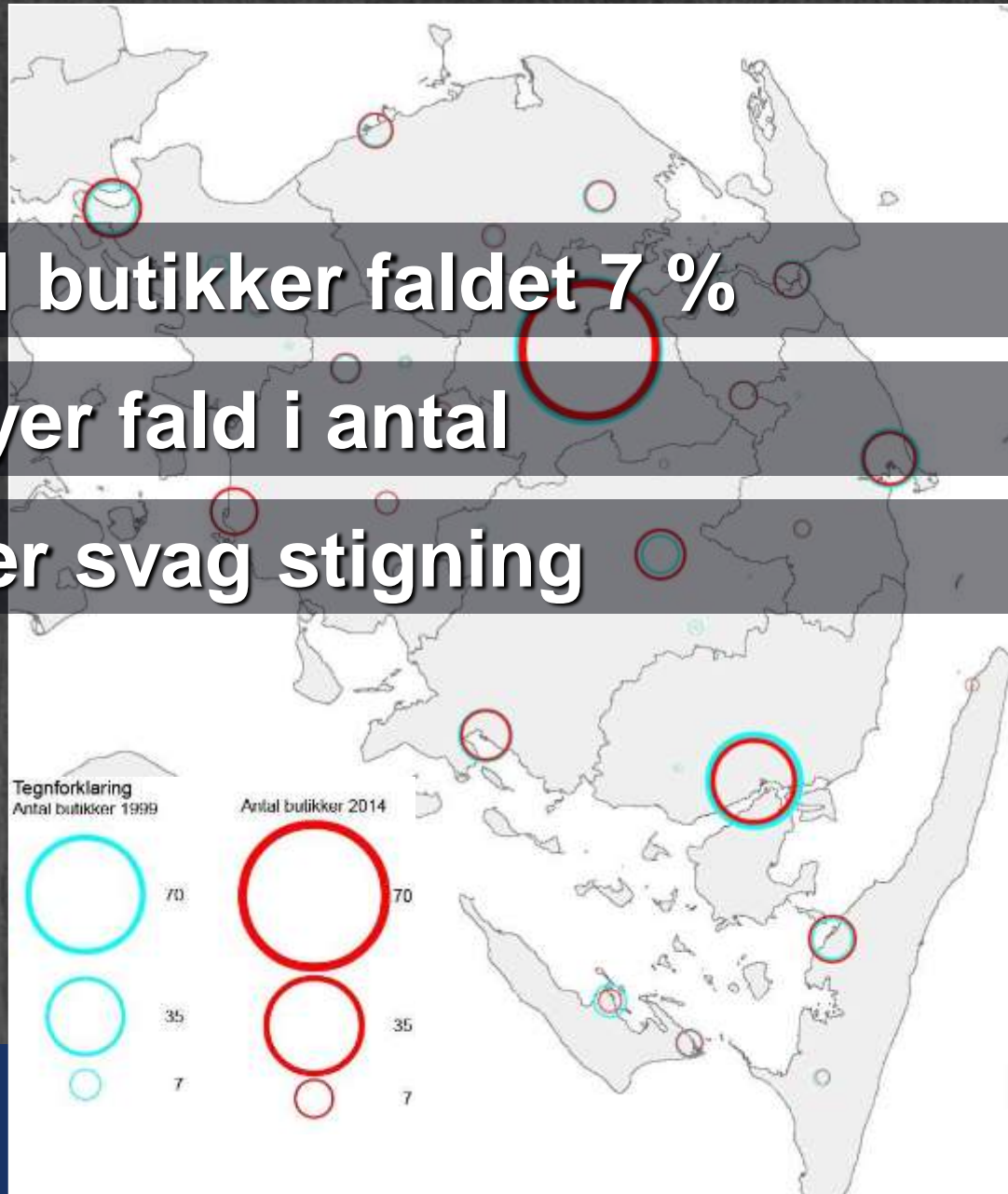
Antal udvalgsvarebutikker i de 35 byer

- Antal butikker faldet 18 %
- 7 byer konstant eller lille fremgang

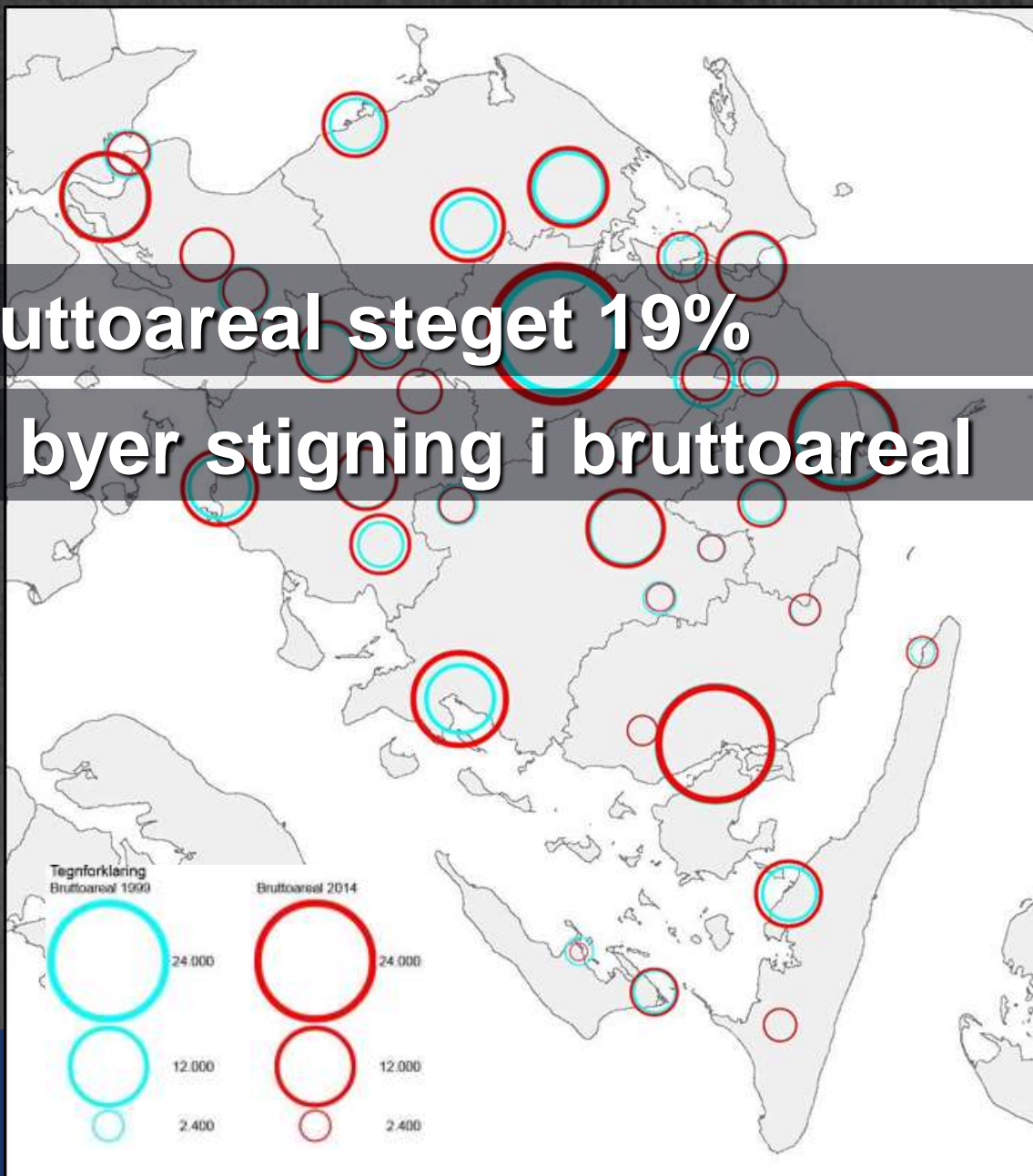
Antal beklædningsbutikker i de 35 byer

- Antal butikker faldet 7 %
- 18 byer fald i antal
- 9 byer svag stigning

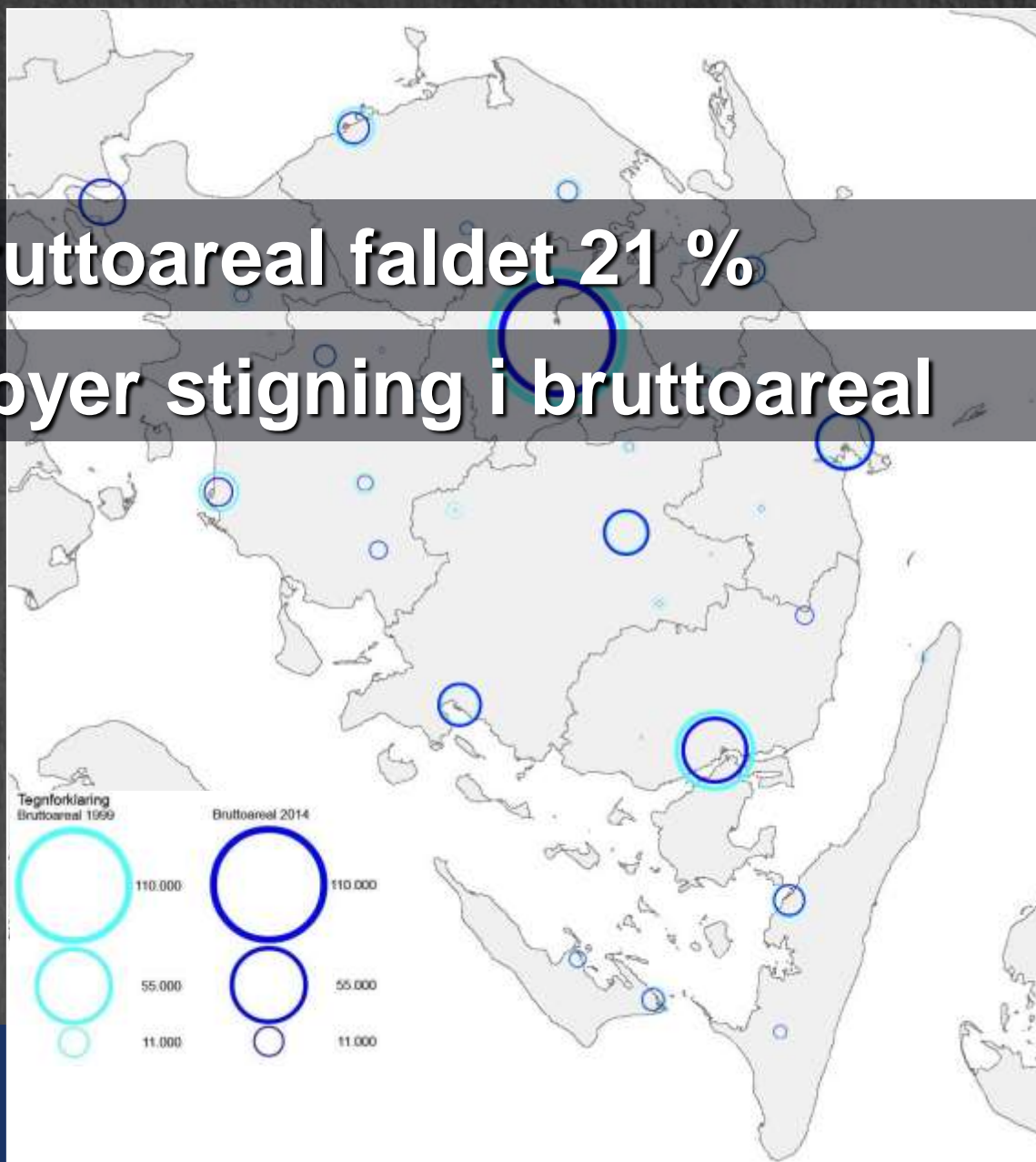
Bruttoareal dagligvarer i de 35 byer

- Bruttoareal steget 19%
- 27 byer stigning i bruttoareal

Bruttoareal udvalgsvarer i de 35 byer

- Bruttoareal faldet 21 %
- 6 byer stigning i bruttoareal

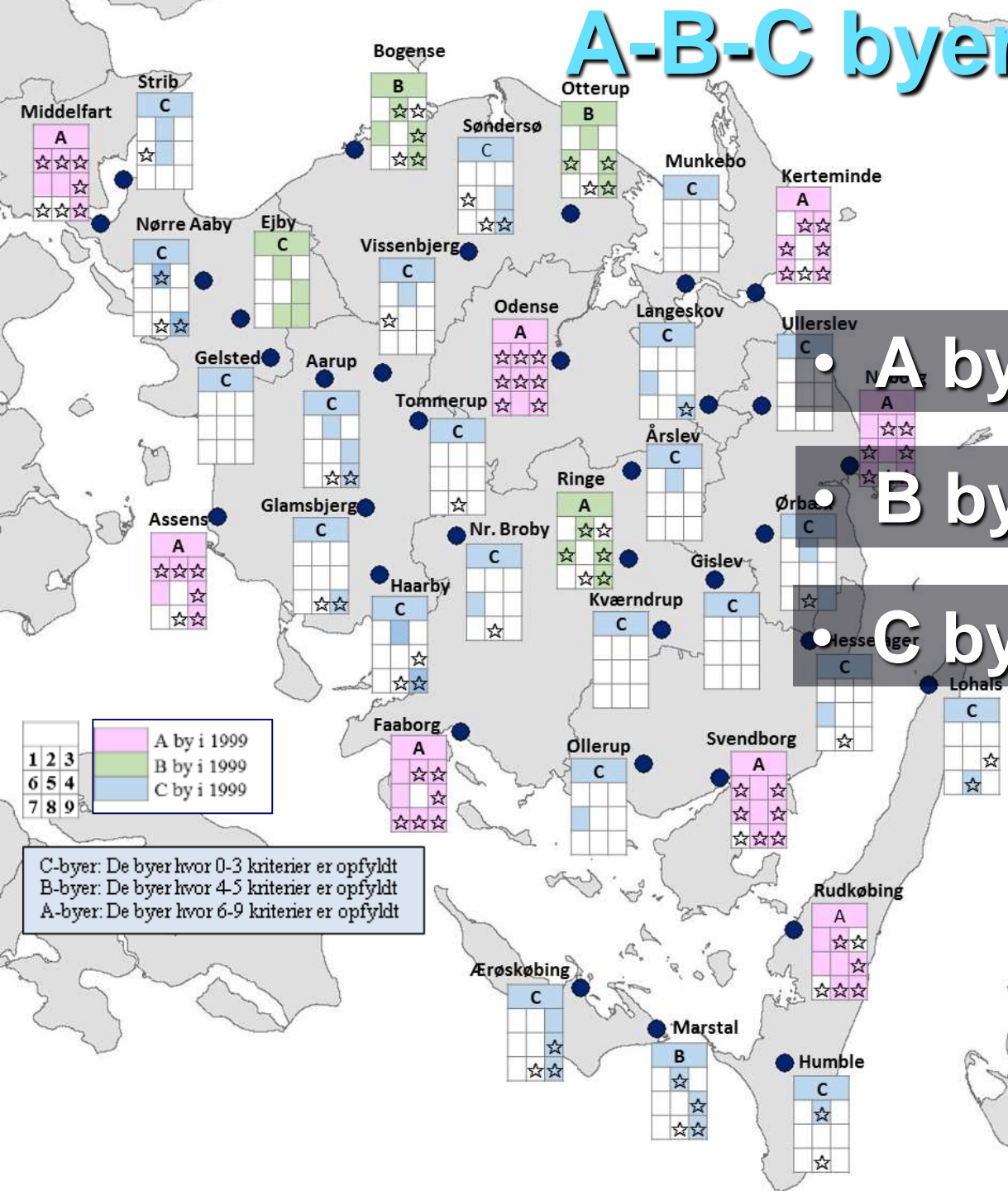
A-B-C byer

Kriterier som skal være opfyldt i en vurdering af bymidterne

1. Min. 3 skotøjsbutikker
2. Min. 1 radio/tv butik
3. Min. 6 dametøjsbutikker
4. Attraktionen i alt skal være over middel
5. Kommunens dækningsgrad for udvalgsvarer over 100%
6. Min. 6 servicefunktioner inden for restaurant, hotel m.m.
7. Min. 4 servicefunktioner inden for biograf, teater m.m.
8. Min. 1 kapitalkæde pr. 1.000 indbygger
9. Min. 10 udvalgsvarebutikker

A-B-C byer

- A byer steget (8 til 9)
- B byer faldet (4 til 3)
- C byer uændret

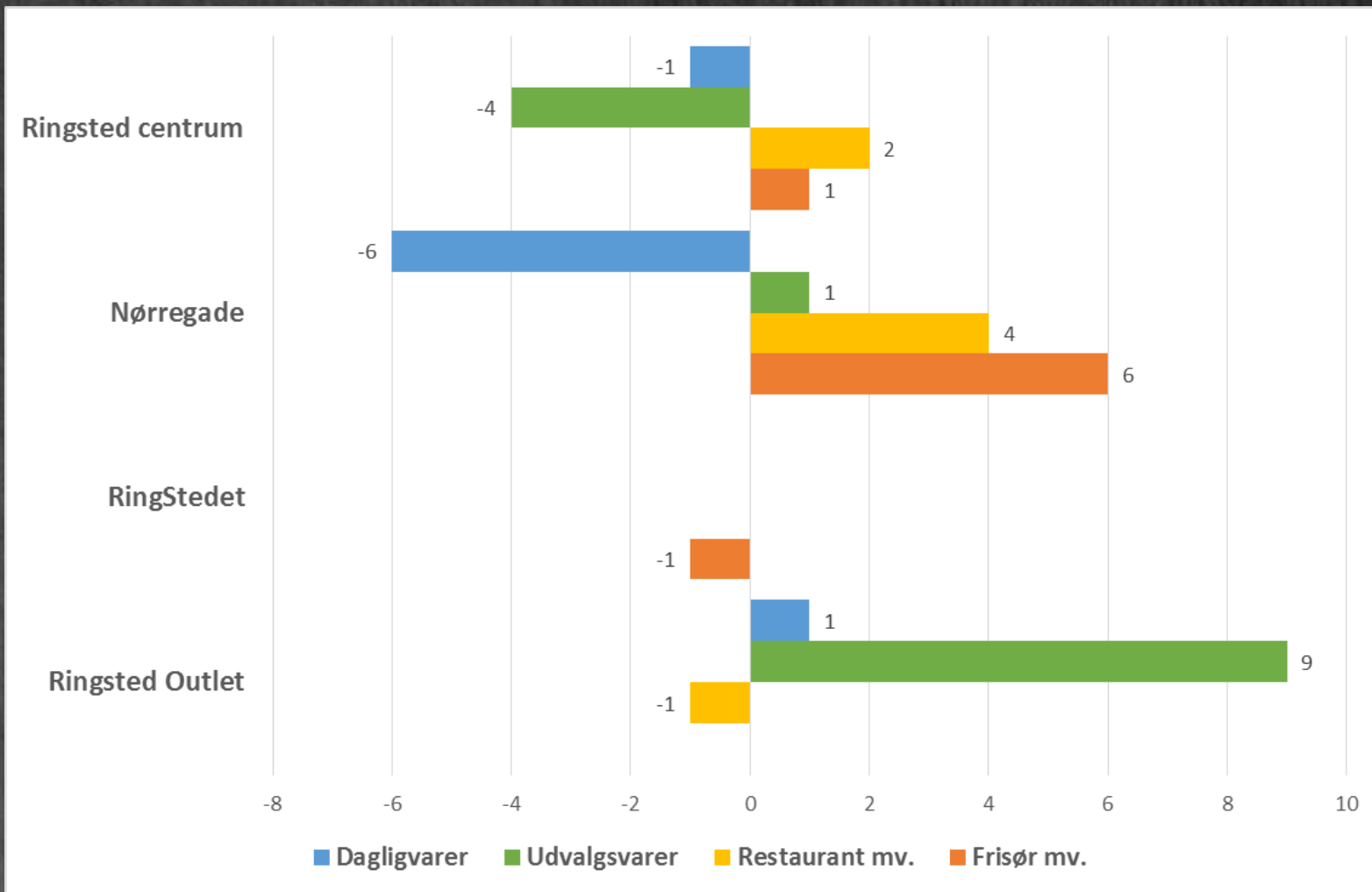
A photograph of a large, abandoned shopping mall interior. The space is characterized by a high ceiling with a grid of recessed lighting and a series of white structural columns. In the center, a double glass and metal escalator leads down to a lower level. To the right of the escalator, a mannequin dressed in a long, shaggy, light-colored fur coat stands on a small circular platform. The floor is mostly bare concrete, with some debris and a yellow L-shaped marker. In the foreground, there is a planter box containing several dried, brown shrubs. The overall atmosphere is one of neglect and abandonment.

Kan bymidten så være sikker?

Tomgang i mange byer

Skift i funktioner i bymidten

Planlægning kan ikke alene styre byernes udvikling

FASHION
NEVER SLEEPS
SO NEITHER
DO WE

WWW.HM.COM

Internettet giver nye udfordringer

Hvad betyder E-handelen?

- 7-8 % af det samlede danske forbrug
- 1-2 % af dagligvareforbruget
- 14-16 % af udvalgsvarerforbruget

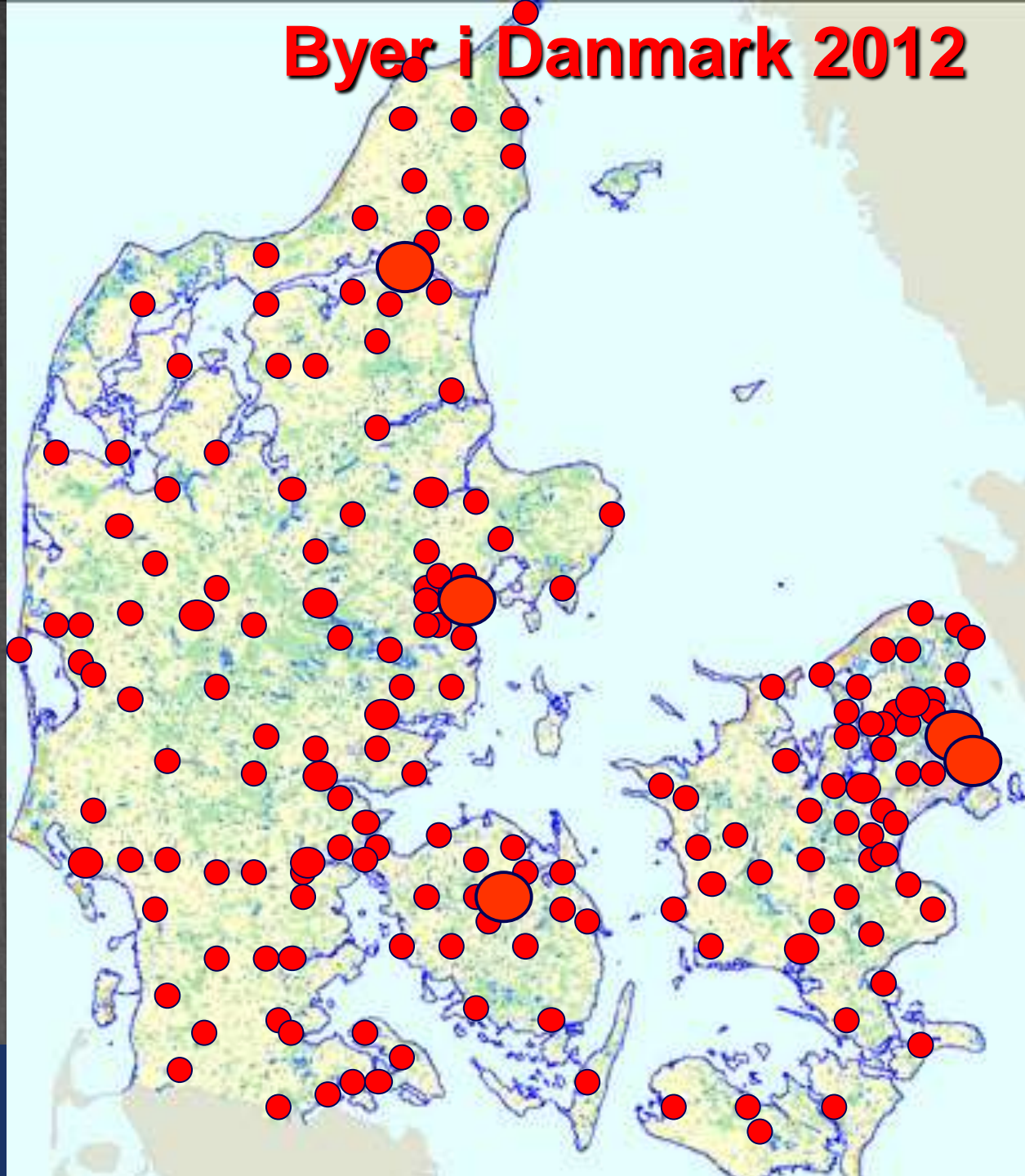
-
- Danmark har ca. 11 mio. m² bruttoareal til detailhandel
  - 6-8 % står i dag tomme

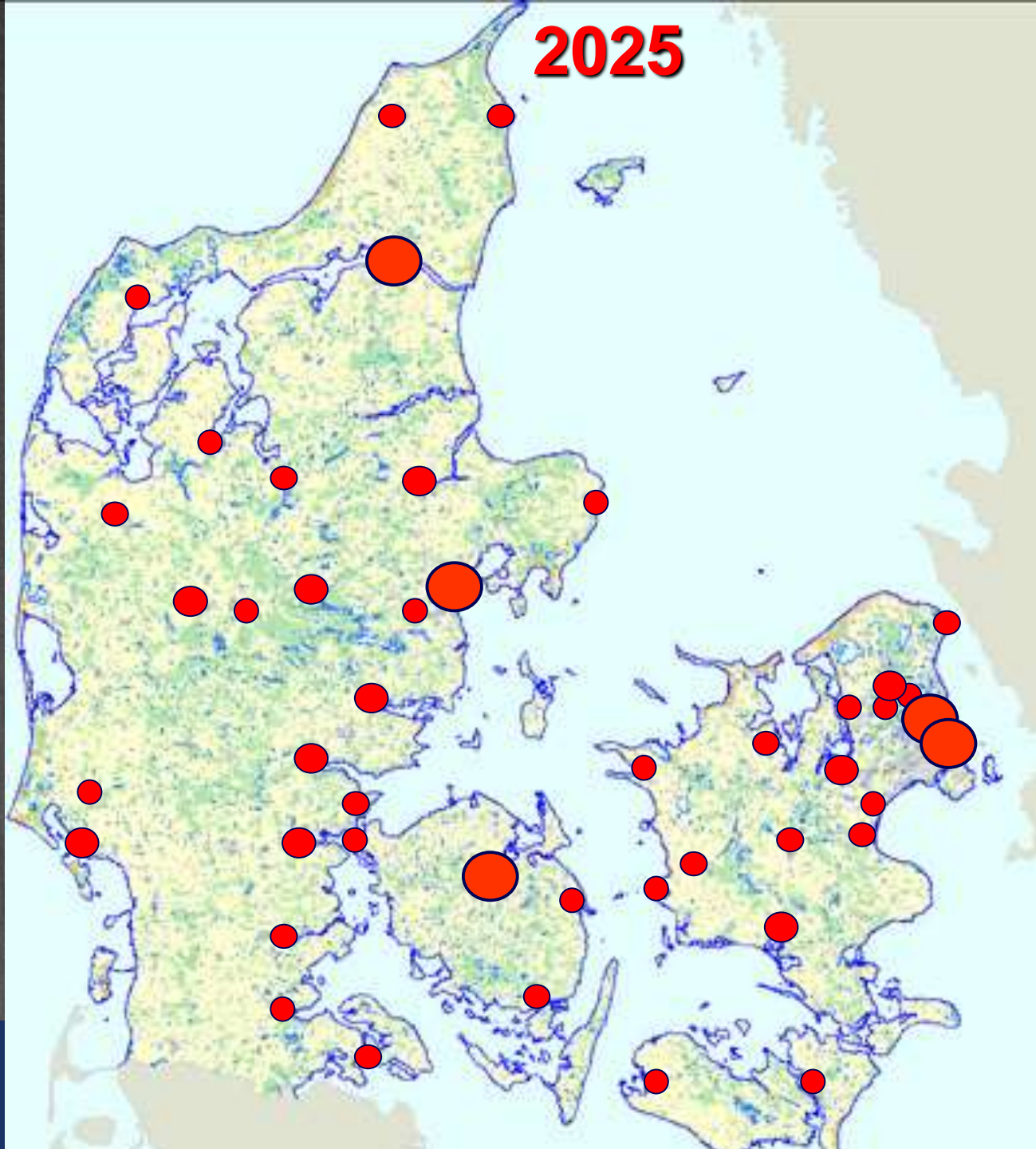
Hvad er sandsynligt i 2025 ?

- E-handel vil udgøre:
  - 8 % af dagligvareforbruget
  - 25 % af udvalgsvareforbruget
- Areal til detailhandel vil falde 2,4 mio. m²
- Samlet areal til detailhandel 8,6 mio. m²
- Især udvalgsvarearealet vil falde

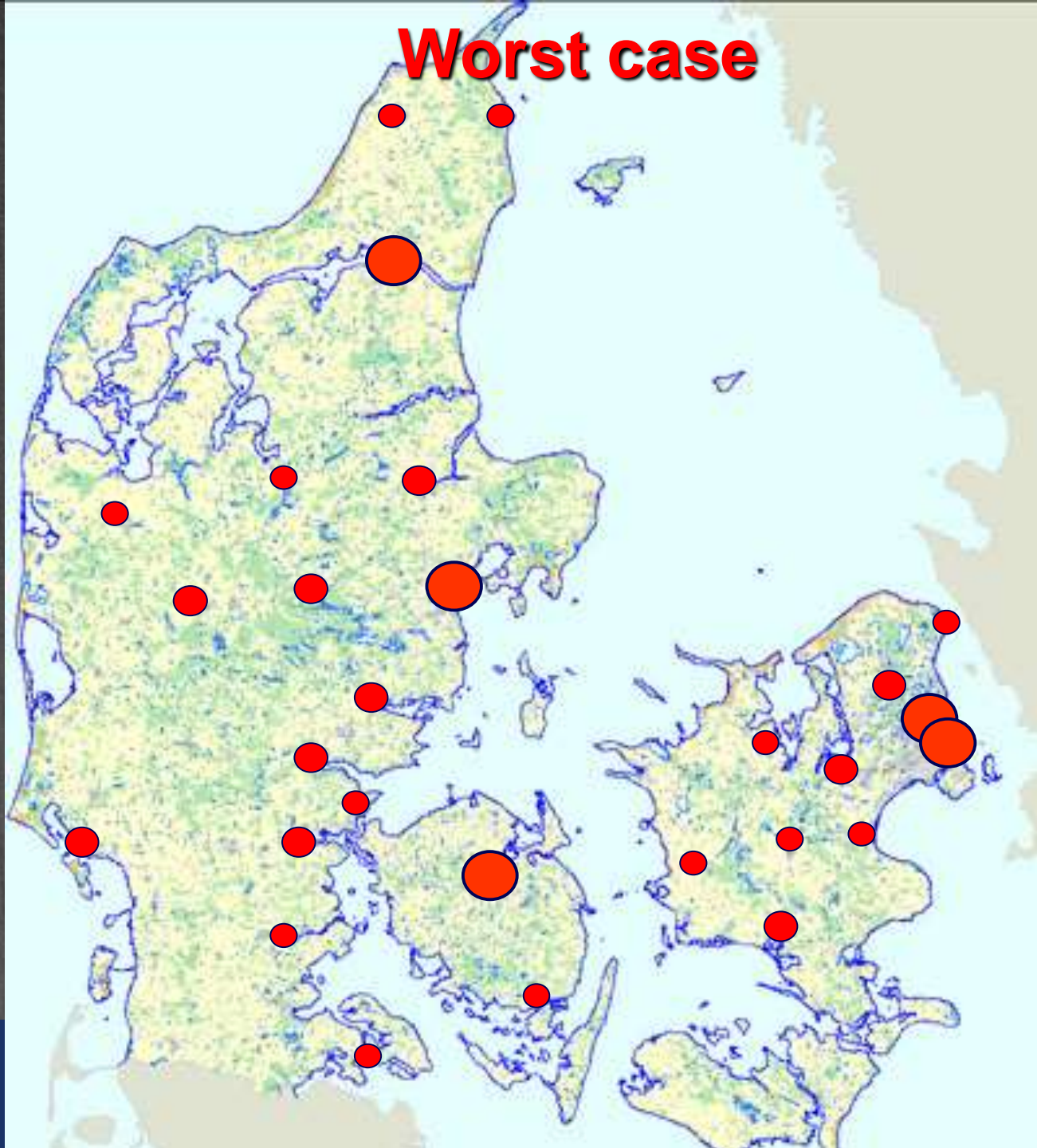
Byer i Danmark 2012

2025

Worst case

Konsekvenser

- Butiksdøden – som vi kender den fra de mindre byer – vil sprede sig til de større byer
- Den funktionelle bymidte vil blive stærkt indskrænket
- Huslejerne kommer under pres

Ejendomsværdien vil falde markant

Konsekvenser

- Investorer i butiksejendomme bør allerede nu overveje, om deres ejendomme bliver:
- Tæt på værdiløse
- Mulige at anvende til andre formål
- Mulige at sælge, inden det er for sent
- Mere værd, fordi de ligger centralt i de største byer

Lokalisering vil få ultimativ betydning

BID

Nye krav til bymidternes indhold

Nye måder at handle på

Oplevelseselementerne vil blive styrket

- Mere end "bare" en bluse

Og et ur er ikke et ur

Gør det personligt

Interaktive butikker

Færre, men større butikker

STADIUM

- Eller mindre butikker ...

- ...men med online adgang

Butikken fortsætter her!

På stadum.dk finder du alt, du har brug for, som ikke er i vores butik, samt unikke webtilbud.

Du bestiller her og får det leveret hjem til døren eller til butikken.

Spørg os, så hjælper vi dig.

-
- **Sammensmeltning af offline og online**
  - **Forbrugeren er ligeglad med, hvor varen købes**

YOU CAN NOW
CLICK AND COLLECT
AT WESTFIELD LONDON

collect+
Westfield

LIND LIVING dk
Mode med stil Hjem med stil

W
b
s
h
o
p

Lind Living
Tøj
Accessories
Interiør

E-handel giver nye muligheder

Nye typer af funktioner

Nye typer af funktioner

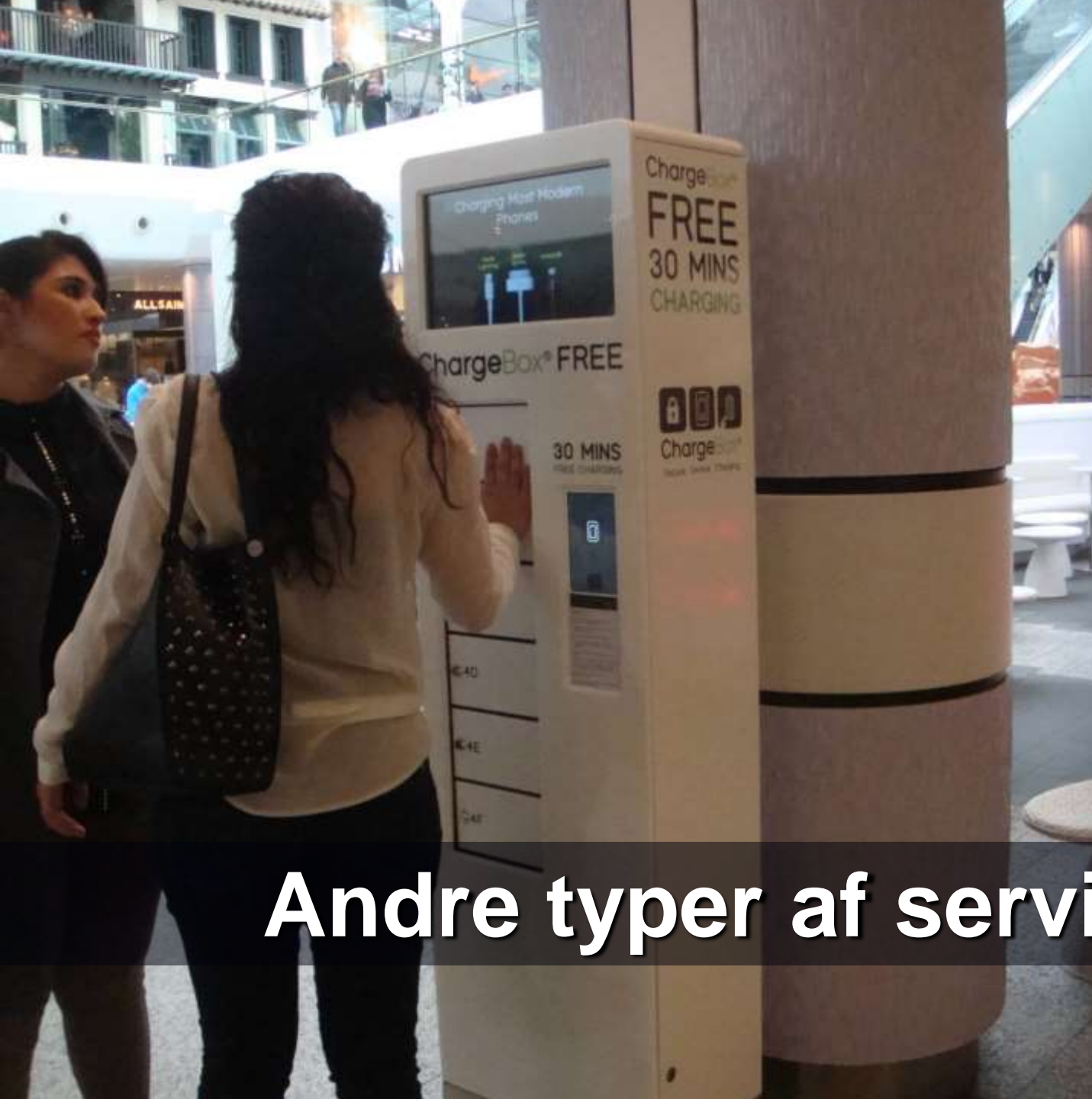
driver licensing

Bedemand & Antik

- Begraviser
- Blytetter
- Bobehandling
- Borydning
- Vurdering
- Boligsalg
- Antiksalg
- Tlf. 32 21 12 10
- www.antik-bedemand.dk
- info@antik-bedemand.dk

Nye typer af butikker

Andre typer af service

Parkering får stigende betydning

Også for særlige forbrugere

Bæredygtighed

Nærhed

Lokal produktion og afsætning

Findes verdens bedste gulerødder i din have?

– I SÅ FALD KAN VI SÆLGE DET FOR DIG

I takt med at supermarkedskæder vokser på tværs af landegrænser, bliver udvalget i butikkerne mere ens og varerne mere indkøbtårsede. I SuperBrugsen går vi den modsatte vej. Vi synes ikke, kunderne skal møde de samme varer i Dalsønder og Marslund. Derfor har vi mange lokale varer i vores butikker. I Roskilde fyldes køledisken med mælk fra det nærliggende Østad Mejeri. I Esbjerg bager de Mium kærperstøj i kurven. Og i Rønne pryder hønning fra den Gamle Skole-bakke. Der er mange eksempler, som vi vil

over hele landet. Så kender du én med smiløj-ordning og lokale bakkerter, får du et kæmpe smil fra os og vores kunder. Giv os et praj og lig efter mærket for lokale varer i toppen af denne annonce næste gang, du handler. De friske, miljøvenlige og lokale varer hævner nemlig på hylderne i din SuperBrugsen i takt med, at vi finder dem. Jo flere, desto bedre. Bedre for lokalsamfundet, miljøet og for dig.

Det betyder lokale handelskæder, et stærkt net af

Flere restauranter

...også udenfor

Flere coffeeshops

Mere underholdning

Spontan underholdning

Lær at danse...

Flere oaser

Uventede oplevelser

Genanvend gamle lokaler

Samarbejde er vigtigt

Koordinér åbningstiderne

ESPRIT

(Due to the Prayer)

Store will be open at 1:00pm

**At købe ind skal være en
oplevelse!**

Men kunden skal altid være i centrum

"WHOEVER SAID
MONEY CAN'T BUY HAPPINESS
SIMPLY DIDN'T KNOW
WHERE TO GO SHOPPING."

BO DEREK

Louise Tarp

22 96 04 33

LT@icp.dk

icp.dk

Japan, Osaka

Oberoi Mall, Indien

Atria Mall, Indien

Ambience Mall, Indien

swing
DINE BAR GOLF

4 reasons to
Swing-in NOW

- 1 Swing-In for Unlimited Fun at 299.
Unlimited fun for unlimited fun at 299.
Swing-In for unlimited fun at 299.
Swing-In for unlimited fun at 299.
- 2 Swing-In hours: 12-7 pm.
Swing-In hours: 12-7 pm.
Swing-In hours: 12-7 pm.
Swing-In hours: 12-7 pm.
- 3 Swing-In just
11 pm a hour with a surprise.
Swing-In just
11 pm a hour with a surprise.
Swing-In just
11 pm a hour with a surprise.
- 4 299 menu which makes
you keep swinging.
299 menu which makes
you keep swinging.
299 menu which makes
you keep swinging.

swing

FUN CITY

Y OASIS LLC (BR)

COME, PLAY!

فن سيتي

وبيا نهرج!

IBN Battuta Shopping Mall, Dubai

St. MORITZ

Mall of the Emirates, Dubai

Mall of the Emirates, Dubai

Mall of the Emirates, Dubai

Mall of the Emirates, Dubai

Mall of the Emirates, Dubai